

Orientacions per a la prova d'accés a cicles formatius de grau superior: prova d'Economia

1. Continguts principals

Els continguts de la prova d'accés a grau superior es corresponen als establerts al currículum oficial del batxillerat de les Illes Balears, amb especial esment als continguts següents:

Bloc 1. Activitat econòmica i sistemes econòmics

1.1. La raó de ser de l'economia.

- Economia. Microeconomia i macroeconomia.
- El contingut econòmic de les relacions socials. Necessitat. Béns i serveis.
- El problema econòmic: recursos escassos i necessitats il·limitades.
- Factors o recursos productius.
- Creixement econòmic.

1.2. Els elements decisoris de l'economia.

- Agents econòmics: consumidors, empresa i sector públic.
- Economia sostinguda. Desenvolupament sostingut.

1.3. L'organització econòmica

- Sistema econòmic.
- Sistema d'economia de mercat. Limitacions. Mesures per solucionar-les.
- Nova economia.

Bloc 2. Producció i interdependència econòmica

2.1. Producció i distribució.

- Concepte d'*empresa*. L'empresa com a unitat bàsica de producció i de distribució de béns i serveis.
- Elements de l'empresa: humans, materials, organització i entorn.
- Objectius de l'empresa. Màxim benefici i d'altres.
- Classes d'empreses des del punt de vista de la personalitat jurídica.
- El procés productiu. Divisió tècnica del treball. Productivitat.
- Costos de producció: Costos fixos i variables.
- Valor afegit.
- Els sectors econòmics. L'estructura productiva a les Illes Balears.

Bloc 3. Intercanvi i mercat

3.1. El funcionament del mercat.

- El mercat i els doblers. Elements identificadors del mercat tradicional i del virtual: producte, venedor, comprador i preu.
- Oferta i demanda. Fixació dels preus.
- Factors dels quals depenen l'oferta i la demanda.

3.2. Tipus de mercat.

- Diferents tipus de mercat i el seu funcionament. Mercat de competència perfecta i imperfecta. Tipus de mercats de competència imperfecta: monopoli, oligopoli i competència monopolística.
- Comparació dels tipus de mercats, avantatges i inconvenients.
- Les fallades del mercat. Intervenció del sector públic.

3.3. Els mercats dels factors de producció.

- Les retribucions dels diferents factors: renda, salari i interès.
- Classes de desocupació.

Bloc 4. Magnituds nacionals i indicadors d'una economia

4.1. Perspectiva macroeconòmica.

- La comptabilitat nacional: una visió macroeconòmica de l'economia d'un país.
- Variables macroeconòmiques: producció, inflació, atur, dèficit públic, dèficit exterior.
- Variables crítiques de l'economia: el PIB, l'IPC i les taxes d'ocupació i d'atur. Comprensió del que significa l'augment o disminució d'aquestes magnituds, indicadors i variables.
- La renda nacional i la riquesa nacional. Renda personal. Renda disponible.
- Consum i estalvi dels ciutadans.
- Desenvolupament econòmic, qualitat de vida i sostenibilitat.

Bloc 5. La intervenció de l'Estat a l'economia. Presa de decisions

5.1. Polítiques econòmiques. Política fiscal.

- Debat sobre la intervenció. Keynesianisme/neoliberalisme.
- Política econòmica. Tipus: expansiva o restrictiva.
- Estructura i funcions del sector públic.
- La política fiscal. Finalitats i instruments. El pressupost com a instrument de política fiscal. Saldo pressupostari (superàvit, dèficit). Els tributs. Ingressos públics.
- Els tributs: impostos, taxes i contribucions especials. El seu paper com a generadors d'ingressos de les diferents administracions.
- Les grans opcions de política econòmica davant els problemes econòmics. Polítiques sectorials: habitatge, medi ambient, sanitat, educació, immigració.

Bloc 6. Aspectes financers de l'economia

6.1. El diner i els bancs.

- El sistema financer. Funcions i estructura. Intermediaris financers bancaris i no bancaris.
- Funcions d'un banc central. Sistema Europeu de Bancs Centrals (SEBC). BCE. Sistema financer espanyol. La borsa de valors.
- El mercat de valors. Els valors mobiliaris: valors de renda fixa i valors de renda variable.
- La política monetària. Tipus d'interès. Classes.
- Els doblers. Valor dels doblers. Indicadors de la seva variació. Índex de preus.
- Inflació. Teories explicatives. Inflació de costos i inflació de demanda.

Bloc 7. Economia internacional

7.1. Comerç internacional.

- Comerç internacional. Factors explicatius. Teories. Proteccionisme i lliurecanvisme.
- Formes de relació economicocomercials entre països.
- Balança de pagaments. Subbalances.

7.2. La cooperació internacional.

- Cooperació econòmica i organismes internacionals: l'ONU, l'OMC, l'FMI, d'altres.

7.3. La integració econòmica.

- La Unió Europea. Origen, evolució, institucions, finançament, euro, etc.
- Globalització. Avantatges i inconvenients.
- La incidència de les noves tecnologies en el comerç internacional.

Bloc 8. Desequilibris econòmics actuals

- Les crisis cícliques de l'economia.
- Valoració del mercat de treball en relació amb la desocupació. Manca de mà d'obra especialitzada. La immigració.
- Consideració del medi ambient com a recurs escàs i sensible. L'aigua, el petroli, etc.
- Diferenciació dels models de consum. Consumisme. Consum ètic.
- Identificació de la pobresa, subdesenvolupament.
- El problema del deute extern.

2. Percentatge orientatiu corresponent a cada criteri d'avaluació

1. La prova avalua el màxim possible dels criteris d'avaluació establerts al punt següent.

2. La prova ha d'incloure continguts de cadascun dels blocs establerts a l'apartat anterior.

3. Criteris d'avaluació

1. Identificar els problemes econòmics bàsics de la societat actual i raonar la forma de resoldre'ls.
2. Comprendre el funcionament del sistema d'economia de mercat.
3. Conèixer les tendències recents de l'economia mundial. La globalització.
4. Descriure en què consisteix la divisió tècnica del treball i assenyalar-ne la relació amb la productivitat i la interdependència econòmica.
5. Utilitzar el coneixement teòric dels diferents tipus de mercat per explicar les variacions en els preus dels béns i serveis, especialment en els mercats de competència imperfecta (monopoli, oligopoli i competència monopolística).
6. Comprovar l'adquisició d'un coneixement global sobre l'estructura productiva del nostre país. Ser conscient del problema d'una excessiva terciarització.
7. Conèixer les possibles mesures redistributives que poden fer servir els governs.
8. Analitzar i avaluar exemples d'actuacions econòmiques que impliquin degradació ambiental o explotació abusiva de recursos naturals. Cost social i mesures correctores.
9. Conèixer les principals magnituds macroeconòmiques.
10. Identificar les alternatives que pot adoptar el sector públic davant l'estat de l'economia d'un país i, entre aquestes, l'actuació com un agent econòmic que intervé en el mercats per garantir el bon funcionament de l'economia.
11. Descriure el sistema financer del país. Diferenciar els intermediaris financers bancaris del no bancaris. Relacionar el nostre sistema financer amb el de la UE i amb el sistema financer global.
12. Conèixer les causes de la inflació i els seus efectes sobre l'economia. Conèixer l'indicador de la inflació.
13. Valorar la importància de les relacions econòmiques internacionals i l'impacte de les noves tecnologies en el comerç internacional.
14. A partir d'informacions procedents dels mitjans de comunicació, distingir entre dades, opinions i prediccions. Reconèixer diferents interpretacions.
15. Llegir, elaborar i interpretar quadres estadístics i gràfics sobre qüestions econòmiques d'actualitat que apareixen als mitjans de comunicació.
16. Ser conscients dels problemes de la globalització.

4. Estructura de la prova i tipologia de les preguntes

1. Preferentment, les proves es contextualitzen en entorns propers a la vida dels alumnes: situacions personals, familiars, escolars i socials, a més d'entorns humanístics i científics.

2. Cadascuna de les proves conté preguntes obertes i semiobertes que requereixen dels alumnes capacitat de pensament crític, reflexió i maduresa. A més d'aquests tipus de preguntes, es poden usar preguntes d'opció múltiple (triar l'opció correcta entre les donades, vertader/fals, emplenar taules, etc.). La puntuació assignada a les preguntes obertes i semiobertes suposen almenys el 50 % de la puntuació de la prova.
3. En aquestes orientacions s'entenen les categories de preguntes de la manera següent:
 - Preguntes d'opció múltiple: preguntes amb una sola resposta correcta inequívoca i que no exigeixen elaboració per part de l'alumne ja que s'ha de limitar a triar una de les respostes proposades. Entre aquests tipus de preguntes se'n poden trobar com ara triar l'opció correcta entre les donades, vertader/fals, etc.
 - Preguntes semiobertes: preguntes amb resposta inequívoca que requereixen elaboració per part de l'alumne. Aquesta construcció és breu; per exemple, resolució de problemes, emplenar buits sempre que no es facilitin les respostes, relacionar dades, emplenar taules, dibuixar gràfiques o vistes, qüestions de resposta breu, ordenar diferents conceptes, etc.
 - Preguntes obertes: preguntes que, a partir d'un text, supòsit, gràfic, imatge o similar, exigeixen elaboració per part de l'alumne i que no tenen una sola resposta correcta inequívoca. S'engloben dins aquests tipus les produccions escrites i les composicions plàstiques.

5. Criteris de qualificació

1. La prova es valora de 0 a 10, amb dos decimals. A l'enunciat de la prova s'ha d'indicar la valoració de cada apartat.
2. La prova valorarà els aspectes següents:
 - Presentació i pulcritud en les respostes.
 - La capacitat de cercar, seleccionar i processar informació.
 - La capacitat de manejar, utilitzar i expressar els continguts en les situacions concretes que es presenten.
3. Els problemes, si n'hi ha, no demanen la realització de càlculs llargs, s'hi valora l'exposició de les passes seguides (raonaments i càlculs). Els càlculs s'han de resoldre correctament i sense errades. Si l'exercici no està totalment resolt, es puntua en funció de les parts realitzades. La resolució de problemes es valora de la forma següent:
 - L'ús adequat dels conceptes i el plantejament, tant global com de cadascuna de les parts, amb un 30 %.
 - L'ús adequat dels procediments per resoldre'l, un 50 %.

- El resultat final adient, un 20 %. Aquest apartat es puntua en funció dels errors de càlcul comesos. Els errors de càlcul numèric que no siguin de conceptes es tenen en menor consideració.
4. Les respostes s'han d'ajustar a l'enunciat de la pregunta. A més de valorar el contingut de la resposta, s'ha de tenir en compte la claredat en l'exposició dels conceptes, els processos, les passes que cal seguir i de les hipòtesis, l'ordre lògic, l'ús correcte dels termes científics i la contextualització segons l'enunciat. A més a més, també s'ha de valorar l'ús d'esquemes, sobretot quan es demanin explícitament.
 5. A les respostes obertes cal que l'alumne mostri una capacitat de comprensió adequada de les qüestions plantejades i organitzi de forma lògica la resposta, tot analitzant i utilitzant les variables en joc. També es valora el grau de pertinença de la resposta i les mancances manifestes sobre el tema en qüestió. Les preguntes obertes només es valoren si la resposta no resulta ser una còpia literal de l'enunciat. Les respostes tampoc no es valoren en cas de limitar-se a expressar una opinió personal sense fer referència al que es troba i comenta al text de l'enunciat.
 6. Les respostes tancades que no siguin clares, perquè no s'hi hagi indicat clarament i unívocament la resposta (en fer-hi mes d'una marca, no deixar clar si és vertader o fals, etc.), no es puntuaran.
 7. S'intentaran evitar les preguntes encadenades. En qualsevol cas, els apartats d'un enunciat que en tenguin es corregiran independentment. Els apartats que necessitin el resultat d'un apartat anterior per resoldre's es corregiran assumint que el resultat de l'apartat anterior és correcte, tant si realment ho és com si no.
 8. Quant a la correcció ortogràfica, s'aplica el criteri de descompte ortogràfic següent:
 - Penalitza fins a 2 punts. 5 faltes de gràcia. Faltes repetides: només compten una vegada. Més d'una errada en una paraula: només compta una falta.
 - Barem: 0-5 errades, 0 punts; 6-10 errades, -0,25 punts; 11-15 errades, -0,5 punts; 16-20 errades, -1 punt; 21-25 errades, -1,5 punts; 26 errades o més, -2 punts.
 9. Les taules, constants i equivalències que es necessitin per resoldre l'examen s'aportaran a l'enunciat.

6. Materials necessaris per a la realització de la prova

- L'examen s'ha de presentar escrit amb tinta blava o negra, no a llapis.
- No es pot entrar a l'examen amb textos o documents escrits.

- Les persones aspirants poden sol·licitar un únic full de paper, segellat, per fer-hi anotacions, esquemes, etc. Aquest full s'ha de lliurar juntament amb la prova i no es corregirà.
- Es permet l'ús de calculadora científica, però no de gràfics ni programable.
- No es poden usar telèfons mòbils ni aparells de telecomunicacions.

7. Durada de la prova

La durada de l'examen és d'una hora i mitja (90 minuts).